

05
4674

Kõigi maade proletaarlased, ühinege!

Naistööline ja talunaiasterahvas

№ 25
1931

„РАБОТНИЦА И КРЕСТЬЯНКА“ на эстонском языке

05
ДЛЯ ЖУРНАЛА
1931

Naine, kui traktorijuht pehmen­dab uue tööjõu puuduse küsimuse tera­wust ja ühes sellega saab jäädawalt kodusest orjusest wabastatud uue kollektiivse elu loomiseks

Hind 15 kop.

Teise enamlise külwi hoogtööks

Küla põllumajanduse walmistuse- ühisuse põhikiri

8 lhk.

Hind 8 kop.

Kadugu kirjaoskamatus agronoomia ja kollektiwmajapidamise ehituse alal

Agronoomilise kirjaoskamatus e likwideerimise
punkti programm

52 lhk.

Hind 25 kop.

A. Tell — Heina- ja karjamaade parandamine ja tähtsamad heinasordid

57 lhk.

Hind 1 rbl.

P. N. Melihow — Tuhk kui wäetisaine

36 lhk.

Hind 35 kop.

M. F. Kornilow ja N. A. Saposhnikow Maapinna lubjastamine ja lihtsamad abinõud tema lubjatarwiduse kind- lakstegemiseks

28 lhk.

Hind 35 kop.

Kõiki neid ja teisi tarwilikke raamatuid wõib tellida

„K ü l w a j a“ kirjastusest

Ленинград, 31, улица 3-го Июля № 48.

Sotsialism võidab

Dr. K. Kreutzwale
nim. ENSV Riiklik
Raamatukogu

Waheaeg nõukogude V ja VI kongressi vahel oli otsustawa mur-rangu ajajärk klassijõudude wahekorras sotsialismi kasuks meie Liidus. Nõukogude riik on sotsialismi ajajärku jõudnud. Meie teostame uue majanduspoliitika wiimast ajajärku wõitluses kulakutega ja wõites nende wastupanekut.

Nõukogude VI kongress jääb proletaarse rewolutsiooni ajajärku sotsialismi ajajärku esimese kongressina.

Sotsialistlise ehitustöö wiie-aasta plaani kahe esimese aasta saawu-tusi, sotsialismi kaswu kokku wõttes — mis ainult partei leninlise liini alusel ja selle liini kindla läbiwiimise tagajärjel wõimalik oli, waatamata igasuguste kallakumeeste uskmatusetele — kriipsutab kongress oma otsus-tes alla, et Nõukogude Liidus juba kõik selleks olemas on, et käe-olewa aastakümne jooksul majandusliselt ja tehniliselt eesrinnas sammuwatele kapitalist-liste riikidele järele jõuda ning nendest ette minna.

Kongress märgib ära meie kaswu hiiglasaawutusi. Kõik kongressi saadikud Liidu kaugematest nurkadest ja tööstuse keskkohadest tooni-tasid oma kõnedes ja ühelhäälel wastuwõetud resolutsioonides seda, et meie suudame sotsialistlise ehituse wiie-aasta plaani täita tööstuses nelja aastaga ja terwes reas tööstuse põhialades 3 aastaga.

Põllumajanduse kollektiwiseerimise edu on otsustaw. Ligi 40 prots. keh- ja keskmajapidamiste üldarwust on kolhosidesse ühinenud, kind-lustatud on 50 prots. töötawa talurahwa majapidamiste kollektiwiseeri-mine käesolewal aastal. On laienenud tööliste-talurahwa wõimu alu-müür, sest nüüdsest peale on nõukogude walitsuse pea- ja põhitoeks külas kolhosnikud. Selgemini kui kunagi enne seisab nüüd töötawa talu-rahwa ees küsimus: kas kolhosiga wõi kolhosi wastu. Kolmandat teed ei ole. „Ainult see kehwik ja keskmik—üksikmajapidaja—on tööliste-klassi liitlane, kes ühes töölisteklassiga kolhosisid ehitab, neile kaasa aitab ja kulakuga otsustawat wõitlust pidada aitab“, — nii ütleb kongress oma otsuses kolhoside ehitamise küsimuse kohta.

Suuri edusaawutusi on möödunud aja kestel saawutatud tsaari ajal kurnatud ja rõhutud rahwuste kultuurse ja majanduslise tasapinna tõst-mise alal. Wõimsalt kaswawad rahwuste wabariigid, kõweneb liit NSWL rahwuste wahel leninlise rahwuspoliitika alusel. Kongressil wäljaastunud rahwuste wabariikide ja oblastite saadikud räägiwad kõik sellest.

Iseäranis iseloomustaw on majanduslise üheõiglusetause jäänuste ka-dumine nais- ja meestööliste wahel. Naistööline ja naiskolhosnik tun-gib ikka enam ja enam meie riigi tööstusesse ja poliitilisesse elusse. Enam kui üks kolmandik wäljaastunutest kongressil kolhoside ehitamise küsimuses olid naiskolhosnikud, kes elawate näituste ja kogemuste kir-jeldustega tõendasid naistöölise ja talunaisterahwa aktiivsuse tõusu sotsialistlises ehitustöös nii põllumajanduslisel kui ka tööstuslisel wäerinnal.

Sl. Erets — õhutranspordi motorist Ida-Siberist — tähendas oma kõnes, et meil püsib veel praegugi wanaaja arwamisi ühe osa tööliste seas naistööliste kohta. „Kuid — jätkab sl. Erets — püsiwalt ja kindlalt jätkame meie tööd ning näitame, et niisugusel oskustnõudwal alal, nagu õhutransport, suudab naistööline samuti tööd teha kui meestöölinegi ja mõnel alal isegi paremini“.

Kramatori tehase naistööline sl. Bushujewa astus wälja ja palus kongressi wabandada, sest et ta kunagi enne tribuunil pole olnud. Kuid see wabandus on üleliigne. Sl. Bushujewa loob elawa pildi Kramatori raiooni industriaalsest kaswust ja naerab põlgtusega wälja kõiki neid „nuuksujaid“ ja kallakumehi, kes wiie-aasta plaani täitmise wõimatuks asjaks arwasid.

Palju wõib tuua sarnaseid näitusi kongressilt, nad räägiwad kõik naistöölise ja kolhoslase aktiivsuse tõusust, osawõtmise kaswust sotsiaalistisest ehitustööst ning selle juhtimisest.

Kongress tunnistas walitsuse poliitilise liini ja tegewuse õigeks ning pani ette jätkata ka edaspidi kõikumatut rahupoliitikat, toetades nõukogudewõimu kaswu ja kõigi maade töörahwa tõuswa poolehoiu peale, kindlustada majanduslisi sidemeid nende riikidega, kes meiega sõbralikke wahekordi peawad ning lõpetada sissewedu nendest riikidest, kes „dumpingut“ prowotseeriwad. Ühtlasi kindlustada ka nõukoguderiigi kaitset ja punawäe jõudu. Peatudes tarwilise tõsidusega interwentsiooni hädaohu kaswul imperialistide poolt NSWL wastu, mida tõendawad kaks wiimast suurprotsessi Moskwast, wastab kongress interwentsiooni õhutamajatele täie kindlusega, et „sõjariistus pealetungimine NSW Liidule on nüüd hädaohtlikuks neile, kes rahu rikkuda ja Nõukogude Liidule peale tungida julgewad“.

Nõukogude Liidu ja terve ilma töörahwa tähelpanu oli pööratud VI nõukogude kongressile. Waatamata waenlaste „ettekuulutustele“ ja jätkuwale wõitlusele nõukogude walitsuse wastu, wastuseks kõhklejatele ja oportunistide wäikekodanlilisele uskmatusele „on sotsialismi wõidu küsimus meie riigis otsustatud ja sotsialismi wõit on NSW Liidus täielikult kindlustatud“.

Terwe Liit — Waiksest ookeanist kuni Poola piirini, Murmanskist kuni Batumini, kaugeles metsaürgastes ja suurtes tööstuse keskkohdades — ehitab ennenagemata pinewuse ja tempodega sotsialistlist ilmakorda, Eilases kõrbes tõusewad täna gigandid — nõukogumajapidamised ja sotsialistline suurtööstus, eilases eskimo kirjaoskamata ja arenemata naisest kaswab täna kolhosi juhataja, külanõukogu esimees ja traktorist. Nõukogudemaa töörahwas lõpetab tänawu aastal partei XVI ja nõukogude VI kongressi lipu all sotsialistilise majanduse alusmüüri walmisehitamise ning jätkab nõrkemata energiaga sotsialismi ehitamist wõitluses wiimaste kapitalistiliste jäänuste wastu meie riigis.

Nii wõidab sotsialism.

Kewadise külwitöö ja wiljakoristamise ülesannetest

Partei 16. kongressil ütles sm. Stalin: „Nüüd näewad isegi pimedad, et talurahwas on suur ja põhjalik pööre sündinud, wanalt uuele, kulaku orjastamisest wabale elule — kolhosides. Kulak on häwinemisele määratud ja ta saab likwideeritud. . . . On ainult üks tee — kolhosi tee jäänud.“

Seda teed mööda juhtis partei meie riigi põllumajandust. Ja sellel teel on meil juba suured tagajärjed.

Üleliiduline nõukogude 6. kongress tegi kokkuwõtte põllumajanduse kollektiwiseerimisest. Meil on juba ligi 40 prots. kehwa- ja keskmajapidamisi kolhosidesse ühendatud, mis wõimaldab wiie-aasta plaani kolmanda aasta ülesannet — 50 prots. talumajapidamiste kollektiwiseerimist mitte ainult täita, waid ka ületada.

Meie näeme, et ikka enam ja enam laieneb nõukoguderiigi alusmüür ja kolhoslased muutuwad nüüdsest peale nõukogude walitsuse põhija peatoeks külas.

Esimene sotsialistiline wagu, sm. Klementi nimelise p.-m. artelli väljadel.

Käes on kewadine külw — teine enamline külw. Nagu möödunud aastal, nii ka käesolewal aastal on kewadisel külwihoogtööl suur majandusline ja poliitiline tähtsus. Kõik meie jõud tuleb selleks mobiliseerida. Mitte üheks minutiks ei tohi unustada, et kewadise külwi läbiwiimisel kulakud ja nende sabarakud kõik teewad, et meie tööd takistada. Kulak agiteerib kõige jõuga külwipinna laiendamise wastu: „ei maksa külwata, ei ole seemet“ jne kõneleb ta. Sellepärast tuleb, peale igasuguste tehniliste ettewalmistuste, kolhosnikuid, iseäranis naisseltsilisi ja kehwikuid otsustawa wastuhoobi andmiseks kulaku pealetungimisele organiseerida.

Tuleb mitu korda ja wäsimata laiadele kolhosnikute, kehwikute ja keskmikkude hulkadele selgitada käesolewa teise enamlise külwi tähtsus, siduda seda wiie-aasta plaani kolmanda — otsustawa aasta ülesannetega.

Ühes kewadise külwitööga tuleb tingimata kohe nüüd, kewadel, wiljakoristamise eeltööd tegema hakata.

Kewadises külwitöös on meil juba teatud kogemused olemas, kuid wiljakoristamise alal on asi palju keerulisem. Möödunud aastal andsid

mõnedki puudused ja wead endid wiljakoristamise ajal iseäranis terawalt tunda. Neid tuleb uue koristuse ajal arwesse wõtta ja nad kõrwaldada! Sellepärast ongi waja juba nüüd ka wiljakoristamiseks ette walmistama hakata. Asi ei olene mitte ainult masinatest, waid ka õigest töö organiseerimisest. Üleliiduline nõukogude VI kongress pööras erilist tähelpanu töö organiseerimise peale kolhosides, kui kolhoside kindlustamise keskülesande peale.

Peapuudusteks meie kolhosides on nõrk töö arwestamine, peasjalikult on paljudes kohtades tarwitusel töötasu jaotus hingede järele. Kuid see on kahjulik ja lõhub kolhosi tööd, ning kulakud kasutawad seda ära agitatsiooni tegemiseks kolhoside wastu. Sellepärast peame kolhosi töö organiseerimises järgmise põhimõtte aluseks wõtma: kes rohkem ja paremini töötab, see rohkem saab; kes ei tööta, see ei saa midagi. See nõuab eestkätt õiget arwestamist ja õiget töö organiseerimist. On tarwis niisuguseid töoworme leida, mis aitawad kolhosides tööwiljakust tõsta. Seda saame meie kõige paremini kätte tükitöö sisseseadmise kaudu. Töö arwestamine ja tükitöö sisseseadmine kolhosides on seega määratusuure poliitilise tähtsusega küsimused, mida kõik kollektiivmajapidamised kewadise külwi ajal wiibimata ellu peawad wiima. On tarwis tükitöö normid kindlaks määrata, eeskujuks wõttes neid kollektiivmajapidamisi, kellel sel alal juba kogemusi olemas.

Töö hindamise juures tuleb põhialuseks wõtta: ühesuguse töö hulga ja omaduse eest ühesugune tasu.

Ühtaegu sellega tuleb otsustawalt wõidelda igasuguste katsete wastu — naiste tööd meeste tööst alamalt hinnata. Samuti tuleb tööjõud õigel ajal ära jaotada. Kõik need töö organiseerimise küsimused on tarwis aegsasti läbi mõtelda. Erilist tähelpanu tuleb pöörata selle peale, kuidas rohkem külwi- ja wiljakoristamise-töösse naiseltsilistest kolhoslasi, kehwikuid ja keskmikke tõmmata. Tuleb meeles pidada, et wiljakoristamine wajab iseäranis palju töökäsi, ja sinna tuleb tõmmata eestkätt naiste tööjõudu.

Et naiseltsilisi tööks wabastada, on tarwis wiibimata asuda eluoluliste asutuste — eestkätt lastesõimede ja suwiste lasteplatside organiseerimisele. Naisdelegaadid peawad siin eesrinnas sammuma, algatajateks olema. Kuidas seda praktiliselt teha, sellest kõneleme järgmises kirjatükis.

Igaüks peab teadlikult töö juure asuma. Igaüks peab omale selgeks tegema, et õige töö organiseerimine aitab kewadist külwi ja wiljakoristamist edurikkalt täita, aitab organiseerida uut juurewoolu kolhosidesse ja on tihedalt seotud wiie-aasta plaani kolmanda — otsustawa aasta plaani täitmisega.

Sonny Allermann.

Lasteaia organiseerimine kolhosides.

Ühenduses kewadise külwihoogtööga ja suwewiljade koristamise töödega on tarwis wiibimata ka lasteaedade organiseerimisele asuda, et naisi eelseiswate tööde jaoks wabastada ja lastele wastawat kollektiivset kaswatust anda, ning neid koolitööle ette walmistada. Katsume siinkohal näpunäiteid anda, kuidas praktiliselt lasteaeda organiseerida.

Lasteaia organiseerimine on muidugi terve kolhosi asi ja sellest peavad osa võtma kõik, kuid siiski on vaja selleks grupp aktiivseid naissoost silisid välja eraldada, kes hakkaksid lasteaeda organiseerima. See grupp peab kõigepealt välja selgitama, kui palju on 3 kuni 8 aasta vanuseid lapsi, neid üles kirjutama, üldkoosolekul ja igale emale üksikult lasteaia tähtsusest selgitustööd tegema. Sellele koosolekule vaja kohalik kooliõpetaja ja võimaluse korral ka arst kutsuda.

Lasteaias on laps kogu aja, niikaua kui ema töö, õppimisel või ühiskondlike kohuste täitmisel on. Selle järele, kui kaua enamus emadest töö

Kommunistlise ülikooli (Leningradi osak.) lastesõim

juures asuvad, viibivad lapsed lasteaias suvel, põllutööde ajal, kauem, talvel — vähem. Harilikult koguvad lapsed hommikul lasteaeda ja jäävad sinna 6—8 tunniks. Kuid neid võib ka õhtul kokku koguda, näituseks koosolekute, loengute, piduõhtute ajaks jne, siis kui emad kinni on.

Lasteaia organiseerimine ühiselt, kogu kolhosi liikmete jõul, ei nõua suuri kulusid, kuid siiski peab selleks teatud summad leidma ja kindlaks tegema, kuidas selleks raha koguda.

„Kolhossentri“ otsuse järele 20. augustist 1929 a. peab iga kolhos välja eraldama „koolilapse hektari“, millest saadaw sissetulek ühes poole-

prontsendilise juurelisandusega kolhosi sissstuleku üldisest summast peab moodustama peasissetulekuallika lasteaia ja -sõime organiseerimiseks.

Kuid ka seda on vähe. Lasteasutuste organiseerimisele tarwis kõik küla-organisatsioonid kaasa tõmmata — „Lastesõprade seltsi“ kooperatiiv, ROS ja ROKK j. t. Oma jõududega võiks selle heaks pidu-õhtu toime panna, loterii jne organiseerida. Ühesõnaga — walitud aktiivistide grupp peab igasuguseid teid otsima, kuidas rohkem summasid selleks otstarbeks kokku koguda.

Lasteaia jaoks on tarwis leida wastawad ruumid. Hea oleks kui selleks 2—3 tuba saaks. Toad peawad walged, puhtad, soojad ja kuiwad olema. Ruumi tuleb nii arwata, et lapse peale mitte vähem kui 2 meetrit tuleks. Tubadel peawad tingimata õhuaknad olema. Tubasid tuleb võimalikult tihemini tuulutada, sest puhas õhk on laste terwisele sama tarwilik, kui hea toitmine. Lasteaia juures peaks olema ka aed, ehk äärmisel korral puhas hoow. Maja peab aga tolmusest teest võimalikult kaugel olema. Kõök peab, muidugi mõista, eriruumis olema.

Peab selle eest hoolitsema, et lastetuba saaks mõõbliga warustatud, mis laste kaswule võimalikult kohane: madalad toolid ja lauad (tooli kõrgus 31 ja 29 sm, laua kõrgus 57 ja 48 sm), kapp laste mängude ja õppewahendite jaoks, riulid laste tööde jaoks, nagid riiete ja käterätikute jaoks ja woodid. Kõiki neid võib teha omal jõul.

Kui ei ole võimalus toolisid saada, siis võib pingid teha, kuid tingimata seljatugidega. Woodid tehakse pukkjalgadele, millele puldan ehk linane wõi takune riie peale tõmmatakse.

Samuti wastawalt on tarwis kõök korraldada. Igal lapsel peab oma taldrik ja lusik olema. Kohalik kooperatiiv peab lasteaeda sõõginõudega warustama.

Ka laste mängu- ja töö-materjalide eest peab warakult muretsema.

Lastel peab alati materjali käepärast olema, millega mängides nad juba wäiksel wiisil töökogemusi saawad. Lapsed armastawad ehitada, luua uusi asju, ühesõnaga, lapsed armastawad tööd teha ja meie peame neile selleks võimalust andma. Sellepärast peab lasteaed ka tööriistadega, nagu: haamritega, saagedega, naeltega, labidatega, rehadega, kandraamidega, kärudega, nugadega, kääridega, paberiga, niidiga, riidelappidega ja nõeltega õmblamise jaoks warustatud olema.

Mitte vähema tähtsusega pole mänguasjad. Kõige kasulikumad mänguasjad on niisugused, millega võib ühiselt mängida, mis õpetawad last kollektiivsele elule ja mis arendawad lapse ettekujutust ja loomisewõimet. Esimesel kohal oleks ehitusmaterjal, s. o. kupikud mitmesuguses suuruses, siis kärud, wankrid jne. Kõiki neid mänguasju on kerge oma jõuga teha. Selleks tuleb appi ka kooli puutõõtuba, kus niisugused olemas. Kasulikud on ka pallid, nõõrid hobusemängu jaoks ja hüppamiseks, rõngad jne. Mida lihtsamad on mänguasjad, seda kauemini peawad nad wastu ja annawad wabaduse lapse ettekujutusele. Lõpuks ei tohi unustada ka niisuguseid materjale nagu wärwisid, wärwilisi pabereid, lihtsaid ja wärwilisi pliiatseid, liimi, sawi jne.

Kaswatustöö peale waja kutsuda eelkooli kaswataja, eriteadlane. Kuid et praegusel ajal, kus lasteasutusi nii palju organiseeritakse ja lasteaia juhatajatest suur puudus on, tuleb sellele tööle kolhosi liikmeid tõmmata, waatamata selle peale, et ettewalmistus neil sel alal wäike on.

Leningradis ja teistes linnades organiseeritakse rida kursusi kolhosi-liikmetele eelkoolikasvatuse alal. Kes soowivad selle üle lähemaid andmeid saada, wõiwad pöörata „Naistöölise ja talunaister.“ toimetusesse.

Lasteaia ümber peawad ka emad endid koondama, et õppida, kuidas lapsi ilma witsata kaswatada. Emad peawad lasteaias kordamööda korda pidama. Kuid ei tohi unustada, et lasteaed ei ole mitte üksi emade asi, waid terve kolhosi ühiskondluse asi. Sellepärast peab iga kolhoslane, selle peale waatamata, kas tal on lapsi wõi mitte, lasteaiast aktiivselt osa wõtma. Arusaadaw, et kõige rohkem peawad sellest tööst osa wõtma delegaadid, komnoored ja pioneerid.

Ainult ühiskonna ümbritsuses wõime tulewasi ühiskonnategelasi kaswatada, ja see on lasteaia peaeesmärk. Kõik lasteaia töö organiseerimine peab olema juhitud sellele, et kaswatada tugewat kommunistlist wahetust sotsialismi ehitamiseks külas. Üheks esimeseks tingimuseks on siin laste terwise eest hoolitsemine — õieti organiseeritud laste füüsiline kaswatus, arsti alalisel järewalwel. Mitte pimedast peast wanematele allumist, waid teadlikku iseseiswat oskust oma elu organiseerida, peame lastele õpetama. Lõpuks peame kaswatama lastes armastust töörahwa wastu ja wiha töölisteklassi waenlaste wastu.

Juba eelkooli-asutustes peame lapsi õpetama toetuma oma katsetele, kogemustele ja inimkonna teadustele, aga mitte uskuma wäljamõeldud muinasjutte. Nii siis, eelkooli peaülesanded seisawad selles, et: 1) kaswatada terveid inimesi, selleks on waja õige füüsiline kaswatus; 2) warustada lapsi tarwilikkude kogemustega töö jaoks, õpetada neid elama ja töötama kollektiivis — seda saame kätte ainult laste õige töö ja mängu korraldusega, ja 3) wälja õpetada neist teadlikke wõttelejaid sotsialismi eest. Lastesõimete korraldamisest kirjutame järgmises numbris.

Alma Koit.

Ilukirjandus

VOKO ENVIVO

Raudne hobune

(Järg.)

Wanakesed, kes polnud sarnast „imelooma“ näinud, taganesid kohkunult „imelooma“ eest. Ent kui nägid, et noored ja lapsed julgelt „raudsele hobusele“ lähenesid ja teda isegi katsusid, lähenesid ka wanakesed.

Üks 90-aastane wäga waewalise nägemisega wanake oli julgem, tuli õige lähedale ning küsis traktorijuhilt:

— Kas „raudne hobune“ takka üles ka lööb ja kas heinu ka sööb, tooks talle sülega heinu.

Traktorijuht naeratas ja ütles:

— Ei, emake, ta pole tige, ega sõõ heinu. Ta tarwitab ainult bensini, sarnast weemoodi wedelikku, mis tema sisikonnas põleb ja siis töötab gaaside mõjul.

— Näe hullu, — imestas wanake, — wõi pole tige ega sõõ heinu, muud kui ainult wett — see õige odaw siis.

Nüüd hakkas wanake teisele kõrwalolewale wanakesele jutustama, kuidas tema 15-aastase plikana mõisas waimuks*) käinud ja teda kündma saadetud, ning kuidas tige hobune teda hingetuks lõõnud, külg walutawat weel praegugi, kui ilmad muutuwad.

Kui traktorit küllalt imestatud oli, awas Martin Kasemets miitingu ja andis sõna töölistele sm. Jaan Waherile, kes ütles:

— Seltsimehed, palun wastu wõtta palawam terwitus meie wabriku tööliste poolt. See traktor olgu esimene kingitus uuele kollektiivile; ta olgu uueks sidemewormiks küla ja linna wahel. Igaüks olgu omal kohal — tööline wabrikus ja kollektiivlane põllul, siis saawutame endi lõpusihi — kommunismi. See traktor ühendagu teid ühiseks pereks suure sotsialistilise ehitustöös.

„Hurraa“ ja käteplagin järgnes tema sõnadele.

Martin Kasemets ütles, wastates tööliste kõnele:

— Meie töötame täita kõik, mis meie kohus on: anname wõimalikult palju wilja linnatöölilistele. Töölised walmistawad meile traktoreid ja teisi põllutööriistu. Niiwiisi muutub küla ka wabrikuks, mehaniseeritud wiljawabrikuks.

Käteplagin oli hulkade wastus.

— Olgu kuidas on, aga ega meie „põrsast kotis ei osta“. Pealtnäha on ta wägew „loom“ küll, aga kuidas ta tööd teeb? August, pane aur uuesti peale ja lähme wäljale proowikünni tegema, — ütles Mihkel Kuusemets.

— Wäljale, wäljale! — hüüti hulgaliselt.

Pioneerid ehtisid traktori punase lipuga, millele oli kirjutatud: „Kuldsed Kaldad“.

Traktor hakkas uuesti põrisema ja pööras otse wäljale.

Kui traktor esimest ringi tegi, siis waadati imestusega, kuidas kolm sahka wõimsalt sõõdimaad pöörasid ja elupõlised põllupeenrad nagu kondikesed lõwi lõugade wahel purunesid.

— On ikka lõwi küll, — ütles Priidu Ots.

— Ragistab kui karu, — sõnas Mart Kalju.

Kui traktor teist ringi tegema hakkas, siis ei suutnud keegi ennast enam pidada, waid nagu paisu tagant pani wõimas „hurraa“ äkki õhu wärisema. Ja Mihkel Kuusemets hõikas walju häälega:

— Elagu kommunistiline partei ja nõukogude wõim!

Teist korda raksatas „hurraa“, mis metsas mitmekordselt wastu kajas.

Martin Kasemets seletas mittekollektiivlastele kollektiivi paremusi, et waadake, mida wõib saawutada ühiselt ja missuguseid wõimsaid masinaid wõib suurtel põldudel tööle panna.

Palju unsi liikmeid astus siinsamas kollektiivi.

Mihkel Kuusemets ütles oma „teisepoolele“:

*) Teotüdruk orjaajal.

— Kas sa näed, kuidas wanad kiratsemise jäänused purunewad, sa olid kollektiivi wastu. Tule, ma annan sulle musu.

— Ära hulla, mis wastu mina olen olnud; sa, nagu noor poisikene, hullad.

— Nimelt see ma nüüd olen, nüüd alles algab elu.

Laste rõõm oli otsatu, nad jooksid traktoriga wõidu. Samuti ei püsinud paigal ka noored poisid ja tüdrukud, waid tegid „kirjut rida“ ja wahel piirasid traktori sisse, laulsid ja lasid „raudset hobust“ elada, nii et traktori juht oli sunnitud wahel hõikama: — Alt ära!

Külarahwast woolas wäljale wahetpidamata kokku — kõik tahtsid näha „raudse hobuse“ tööwõimsust.

Raiooni poolt suurt teed mõõda astus keegi punawäelane täit mehe sammu, tal oli sinel õladel, säärtega saapad jalas, wäike koms käes. Lähemalt waadates wõis ta priskest, pruunist näost ja noortest hiilgawat silmadest elujõulise mehe ära tunda. Ta jõudis mäekingult üles, siis awanes ta ees laialine waade wäljadele, aasadele ja metsale. Nähes, et inimesed hulgana wäljal on, ja silmates traktorit, seadis ta sammud otse rahwahulga poole. Traktor teda ei huwitanud, sest tema oli sarnaseid masinaid juba küllalt näinud. Teda huwitas praegu midagi muud. Ja see selgus warsti.

Rahwahulk oli traktori waatlemisega ametis, ent Liisa pani kõige esimesena uut tulijat tähele. Kauguse pärast ei tunnud Liisa tulijat ära, kuid ta aimas wististi juba, kes sealt tuleb, sest Liisa hakkas tulijale pikkamisi wastu minema. Lähemale jõudnud tundsid mõlemad üksteist ära. Nende näod naeratasid.

Liisa alustas juttu:

— Sina siin, Arnold, kas sa punawäest ära tulid:

— Kus ma siis pean olema, kui mitte siin, kus, nagu näib, suur päew on. Mind lasti kaheks nädalaks puhkusele, ja nagu näha olen õigel ajal juhtunud.

— Aga kuidas sa siis elad, kas on raske teenida? — küsis Liisa.

— Pole wiga, õppus on küll kôwa, iga päew on „sõit“ sees. Aga üks seda lähe tarwis, sest siis lähewad musklid tugewaks ja ega meie asjata ei õpi, seda läheb tulewastes wõitlustes kapitalistlike haikalade wastu tarwis. On ju hea, kui suudad sõja raskusi kergelt kanda. Kas tead, Liisi, kapitalistid pidid ju kord peale tulema, ainult punawäe tugewus ja tööliste ning talupoegade rahutused kapitalistlistel maadel kohutasid neid; nad kartsid, et hakkawad watti saama eest ja seljatagant. Noh, kui nad julgewad tulla, siis saawad nad, mida nad ära on teeninud.

— Aga kui sa surma saad?

— Mis siis, ega see surm nii hirmus polegi.

— Aga siiski on minul sinust kahju, sest meie oleme seltsis üles kaswanud, waesust ja wiletsust kannatada saanud ja nüüd, kui suured raskused wõidetud, ähwardab hädaoht wäljastpoolt.

Liisa ja Arnold olid tähelpanemata teiste juurest ära tulnud; nad jõudsid juttu ajades kollektiivi keskkoha juure kaasiku alla — istusid siin pingile ja Arnold hakkas rääkima:

— Ega siingi weel kõik hädaohud mõõdunud pole, ka siin on weel tegemist. Eks Tohusuu Priidik ja Suursaare Kusta on ju oma kohadel.

Need nõukogudewõimu weriwaenlased ei anna ju kergesti alla. Nad waritsewad igat silmapilku, mil saaks sind seljatagant tappa.

— Sul on õigus, — ütles Liisa, — ka siin on waenlasi. Nad käisid endid ka kollektiivi liikmeks pakkumas. Lubasid endi waranduse kõik kollektiivi anda ja ise täielikkudeks marksistideks-leninistideks hakata. Sa saad isegi aru, et meie neid wastu ei wõtnud.

— Tegite täiesti õieti. Need ju endid ei muuda.

Jutule tuli waheaeg — noored inimesed jäid üksteisele silmadesse waatama. Wiimaks hakkas Arnold uuesti:

— Kas tead, Liisa, meie oleme alati head seltsimehed ja sõbrad olnud; meie kahekesi oleme palju raskusi endi eest ära wõtnud. Meie wõiksime ka edaspidi alati sõpradeks jääda.

Nende sõnade juures wõttis Arnold Liisa piha ümbert kinni.

— Minul pole selle wastu midagi, — wastas Liisa.

— Sa oled julge ja tubli tüdruk — meie wõiks ju ka mees ja naine olla, — sõnas Arnold ja suudles Liisat.

Liisa lasi seda sündida ja wastas suudlustega.

— Oled siis nõus, Liisa?

— Jah, — wastas Liisa.

Nüüd wõtsid mõlemad teineteise ümbert kinni ja suudlesid tuliselt... kaua kallistasid üksteist . . .

Wiimaks ütles Liisa: — Lähme nüüd teiste juure.

Kui noored kallistustest ärkasid, hakkasid inimesed juba wäljalt ära tulema. Liisa ja Arnold ei kuulnud isegi, kui kell pidulauda kutsus.

Liisa ja Arnold läksid otse maija. Teelaud oli kaetud: pikad lauad läbistusid ruume, laudadel teetassid, biskwiite, kompwekke, konserwe ja muud, mida suure rutuga oli toodud. Rahwas asus laudade ümber.

Jutuajamine laudade ümber kujunes peaasjalikul traktori töö ümber.

Imestati tema tugewust, kiirust, wõrreldi hobustega . . .

— Raudne hobune on ikka raudne hobune, pole midagi ütelda, — ütles Mihkel Kuusemets, — ta teeb ühe tunniga peaaegu niisama palju tööd, kui kümme hobust päewaga.

— Jah, — ütles Martin Kasemets, — kewadine külwipinna laiendamise plaan tuleb nüüd uuesti läbi waadata ja tuntawalt suurendada.

— Imelik see wärk küll, üks ainuke „raudne hobune“ ja kohe nii suur mõju, poleks seda kunagi uskunud, — ütles Mart Kalju, kes kollektiivi tulewikku ei uskunud.

— Elule tuleb nüüd hoopis teine nägu, — sõnas Priidu Ots.

Imetleti traktorit weel kaua, tehti nalja, et nüüd paneme suure obaduse mäe külge ja las traktor weab ta alla orgu. Jutustati, lauldi, naljatati kaua laua ääres.

Warsti hakkas harmoonik teises toas mängima. Noored läksid tantsu lõõma. Wanematest inimestest waatas üks osa noorte nalja pealt, teised istusid laua ääres edasi ja arutasid, waielsid kewadise külwi plaani ja kollektiivi edaspidise arenemise üle.

Lõbutsemine kestis hilja õhtuni.

Wiimaks hakkasid pidulised laiali walguma, wanemad inimesed enne, noored pärast. Warsti oli maja tühi. Ainult mõned üksikud jäid weel sinna ja noored kellel elukoht seal oli. Warsti magas terwe maja, peale ühe.

Liisale ei tulnud uni. Päewased erutused ei lasknud teda uinuda. Tal olid silmade ees traktor ja Arnold. Ta mõtles, kui ilus saab elu nüüd, tulewikus olema: teewad ühiselt tööd, Arnold tuleb punawäest välja, kui ilus saab siis olema.

Kui kõik juba rahulikku und magasid, kuulis ärkwelolew Liisa väljast kuuri wärawa kiuksumist ja kõminat. Liisa tõusis woodist, tõmbas mantli ümber, kingad jalga ja läks välja vaatama . . .

* * *

— Tere õhtust, — ütles Kusta Kull oma sõbra Priidikule, kui ta sisse astus.

— Terwis, terwis! Noh mis uudist on? — küsis Priidik, olgugi et ta juba teadis, mis sündinud oli.

— Mis uudist? Ma mõtlen, et sa juba tead, traktor toodi teistele. Tehti ka proowiküнди, ma waatasin metsa alt pealt — murdis teine küнди mis hirmus ja weel kõwat söödimaad. Wõimata on seda ühisust nüüd laiali ajada. Liikmeks meid ei wõeta — mina ei oska enam midagi peale hakata.

— Seda ma tean, et sa enam midagi peale ei oska hakata — mina pean sind juhtima, — ütles Priidik ärritatult.

— Aga kas sa tähele panid, kuhu nad traktori panid?

— Miks ei, ma hiilisin kõik järele. Traktor pandi, tead, sinna kuuri, mis riistade küüni otsas on, — wastas Kusta.

— Mis siis häda. Kuur on küüniga ühes ja küünis on kõik nende nõndanimetatud ühiskondlustatud warandus: niidumasinad, sahad, hobuse-rehad, külwimasinad ja traktor. Kas tead, see on ju kuradi tore, — rääkis Priidik.

— Aga mis sa siis teha mõtled, kas see kupatus põlema pista wõi? — küsis Kusta.

— Seda ma just mõtlen. Ja tead, mida warem, seda parem. Juba täna õösel teeme selle prahi tuhaks. Tule, läheme taha tuppa, peame aru ja seame plaani kokku.

Mehed läksid mitmest toast läbi ühte wäiksesse kampri. Priidik käskis Kustat istuda, ise läks kapi juure, tõi sealt pudeli välja ja käskis Kustat hea „käraka“ wõtta.

— See annab „julgust“ ja „jõudu“, — lisas ta juure.

Mehed wõtsid mõlemad tublid „trepid“, istusid siis laua ääre ja Priidik ütles:

— Nüüd lähme otse asja juure. Kuula nüüd minu plaan ära. Meie lähme õösel mõlemad välja, kuni metsa äärde. Aga sina, Priidik, hiilid küüni juure. Ja tead, et asi kindlam oleks, püüad kuidagi küüni wõi kuuri pääseda. Seda sellepärast, et kui väljastpoolt „lill“ katusele panna, siis paistab see kohe välja ja nad wõiwad endi waranduse weel päästa. Jah, kui sisse saad, paned „puketi“ traktorile ehteks, ja asi on korras. Nende sõnadega lõpetas Priidik, kuna ta rõõmu pärast käsi hõõrus.

— Miks siis mina just sinna pean minema? — küsis Kusta.

(Järgneb.)

Kewadetuuled

Nad tõusewad idast, ja läänest,
ja põhja, ja lõuna poolt,
nad sõuawad tasa ja raskelt,
ja hoog nagu teed küsiks hooft.

Kuid kiiresti kaswab neil kangus,
hoog hoogu kui õhutaks weel,
ja pea kui kohisew laine
nad tormawad ühiselt teel.

Õõwaikuses wajub see laine
nii raskesti üle maa,
kui ähwardaks häwitust tuua
ja lagedaks rüüstada maa.

Ta kohutab uinujad unest
ja ärkwaile ahastust toob,
ta wangutab alustel hooneid
ja õudsust ning ehmatust loob . . .

Ja edasi wajub see laine —
jõud põues tal paisumas weel,
ja purustab müürid ja wallid,
ei tornidki püsi ta teel.*)

Ta pillutab wihaseft pilwi,
kui ähwardaks taewaidki ta
kui ähwardaks rüüstada ilma
ja jäljetuks laastada maa . . .

*

Kui aga ju koidikukullal
on waibunud warjudewöö,
päew algab ja ärkawal walgel
eest taganeb wõimetult öö,

siis hoowab, kui wagune wärin,
õrn tundmus üle maa
ja kuulutab; kewade õues!
Torm ilmale toonud on ta!

1904.

H. PÖÖGELMANN.

*) Tsaariwalitsuse tsensori all tuli „mõistu“ kirjutada, ja lugeja sai aru, et „wallid“, „müürid“, „tornid“ jne lossisid, kantsisid ja kirikuid tähendawad, ja „torm“ — rewolutsioont.

Wõitlus usuga on wõitlus sotsialismi eest

Marx, Engels ja Lenin usust

Et arusaaja usuwastasena olla, on waja teada, mida Marx, Engels ja Lenin usust rääkisid.

Engels kirjutab, et „igasugune usk pole muud, kui nende wäliste jõudude fantastiline peegeldus inimeste ajudes, mis inimeste igapäewase olemasolu üle walitsewad, peegeldus, milles maapealsed jõud taewalikkude, nõiduslikkude jõudude kuju wõtawad“.

Engels tähendab siin, et „usklik seda kumardab, mida olemas pole. Inimese peas nagu peeglis peegeldub tööolu. Hinged ja jumalad on wäljamõeldud olewused ning inimese kujutuswõime wili“.

Miks siis inimesed jumalaid wälja arwama hakkasid? Sellele wastab Engels, et arusaamises peegelduwad **maapealsed jõud**, mis inimeste üle walitsewad, ning lisab juure:

„Ajaloos koidikul peegelduwad esiteks sarnaselt loodusejõud . . . Kuid warsti ühes loodusejõududega hakkawad esile tulema ja tegutsema ka sotsiaalsed jõud, — jõud, mis alguses inimestele sama wõõrad ja arusaamatud on ning nende üle walitsewad“.

Ka praegugi weel kumardawad NSWL mahajäänud rahwad loodusejõudusid. Arusaamatud loodusejõud näiwad neile jumaladena.

Sotsiaalsete (ühiskondliste) jõudude kohta kirjutab W. I. Lenin: „Hirm kapitali pimedast jõu ees, mis pime, sest et teda rahwahulgad ette näha ei wõi . . . siin on praeguse aja usu juur, mida materjalist kõige enne ja kõige enam peab meeles pidama“.

W. I. Lenini sõnade hiilgawaks tõenduseks on usu kasw kapitalistlikes Euroopas ja Ameerikas wiimasel ajal. Üleilmse kriisi terawnemine, töötatööliste arwu kasw ja kapitalistide pealetungimine töölisteklassile sünnitawad töörahwas hirmu arusaamata jõu wastu, mis nende elu halwendab ja parema tulewiku lootused purustab.

Sellepärast on kapitalistlistel maadel kirikud palwetajaid täis. Ameerikas ehitati 1928. a. ligi 2000 uut kirikut. Palju kirikuid ehitatakse ja parandatakse ka Saksamaal.

Kodanlus ei kahetse raha, mis niisuguse ehitamise peale kulub, sellepärast, et usupimestus on talle kasulik. Las wahiwad taewa poole, ainult ärgu puutugu kapitaliste maa peal.

Kas inimesed ammu usuwad ja millal nad wäljamõeldud jumalaid kumardama hakkasid? Engels kirjutab: „Usk tekkis kõige esialgsematel aegadel kõige tumedamatest, esialgsematest inimeste etiekujutustest enese ja wälise looduse kohta“.

Usu lõpu küsimusele lejame meie wastuse Marxilt: „Tõeliku ilma usuline peegeldus wõib üldse ainult siis kaduda, kui inimeste igapäewase praktilise elu wahekorrad selgetes ja mõistlikkudes sidemetes nende eneste ja looduse wahel wäljenduwad“.

Täiesti arusaadaw, et see ainult peale kommunismi lõpulikku wõitu wõimalik on.

Ülemineku ajajärgu raskused hoiawad töölisteklassi mahajäänud osa ja iseäranis naisterahwaid weel usu kütketes. Külas on usupimeduse wõim weel väga tugew.

Maa industrialiseerimine ja kollektiwiseerimise kiire kasw lähendawad seda aega, millest rääkis Marx.

Wanad arwamised ja kombad on wana kaswatuse tagajärjel weel tugewad. Marx ei nimetanud usku muidu „oopiumiks rahwale“. Oopium on kahjulik suitsetamisaine, millega lahked kaupmehed hiinlaste arusaamist kihwtitawad.

W. I. Lenin paneb wõõrakeelse sõna asemele wenekeelse sõna: „Usk on, — kirjutab ta, — üks liik waimlist puskarit, millesse kapitali orjad oma inimliku kaju, oma inimliku elu nõuded uputawad“. „Seda, kes kogu eluaeg töötab, õpetab usk wagadusele ja kannatusele maapeelses elus, rahustades taewa anni lootusega.

Klassiwõitluse asemel kutsub usk kurnajatele alandlikult alla paenutama.

Arusaajal töölisel pole usuga midagi ühist. Selle kohta tähendab Lenin: „Praegusaja arusaaja tööline, keda wabrik, suurtööstus üles on kaswatanud, keda linnaelu on walgustanud, heidab põlgtusega endast usulised eelarwamised, annab taewa pappide ja kodanliste wariseeride meelewalla alla, wõites omale paremat elu siin, maa peal“.

Wäsimatult on waja laialistele töötawatele hulkadele selgitada, et kiriklased ja lahkusulised (sektandid) petawad, kui nad taewa õndsust lubawad.

Marx, Engels ja Lenin paljastasid hauataguse elu muinasjutud täielikult, mida inimeste jõuetus, looduse ja ühiskondlise rõhumise wastu wõideldes, sünnitas.

„On waja osata usuga wõidelda“, — pärandas meile Lenin. Oma elu eeskujuga näitas ta samuti nagu Marx ja Engels, et iga rewolutsionääri, sotsialismi ehitaja kohus on — leppimatult wõidelda usu wastu.

Kui meie marksismi alusepanijate suurt tööd jätkata tahame, siis peame meie aktiivseteks usu wastu wõitlejateks hakkama, alati ja igalpool usuteenrite silmakirjalikkust paljastades, ta klassilist osa kui sotsialismi ehitamise takistust wälja selgitades ja julgeid wõitlejaid parema elu eest maa peal kaswatades.

A. Pokrowski.

≡≡≡ SÕNUMID ≡≡≡

Naistetööst Pärnamäel

Pärnamäe eesti küla, Walossowo raioonis, paistab olewat nagu waelneps. Kui raioonis küsiks, mis toimib Pärnamäel? Kuidas on seal lugu poliitharidusetööga, kuidas noorte- ja naistetööga, siis saame kindlasti wastuse, et — ei tea. Raioonist käiakse siin wähe. Täiesti lubamata on niisugune seisukord.

Kuidas siis on olukord külas? 40—45-talulises külas pole punast nurka, pole kooli, pole märgata üldse mingit ühiskondlist tööd.

Aupärast on külas isegi noorte rakuke olemas, kuid sellega on lugu kurb. Noored magavad karu-und. Külanõukogu wolinikuks on kohapeal kodanik Joh. Alajan, kellest paar korda juba „Edasis“ tõsiselt juttu on olnud, kuid nagu „ime läbi“ sattus mees isegi külanõukogusse, kuigi ta on joodik. See näitab, missugune wõib olla walimiste eeltöö Kaliitino külanõukogu poolt.

Loomulik, et niisuguses olukorras ei saa ka rääkida mingisugusest naistetööst wõi tööst naiste seas.

Kunagi olid naistel delegaadid walitud, kuid et kusagilt mingisuguseid juhtnõõre ei saadud, siis lagunes see töö. Mingisugust poliitõppust pole raiooni- ega ka küla-organisatsioonid kunagi siin organiseerinud, seda wähem on seda tehtud naiste seas.

Simiititsa I astme kooli pioneeride rühm

Kuigi külas ruume leiaks punase nurga jaoks, ei katsu keegi seda asja siiski tõsisemalt käsile wõtta. Punases nurgas aga saaks organiseerida ka tööd naiste seas. Kohapealne külanõukogu wolinik, kod. Alajan aga katsub naistele mõne hammustawa rumalusega wastata, kui naised julgewad üles tõsta muid küsimusi peale pudrukeetmise.

Ent Pärnamäe naised on siiski oma ühiskondlise osa ära tunnud, ja see on juba suur wõit uuel teel. Naised saawad wäga hästi aru, et nüüd need ajad mööda on, kus naine ainult pajaküürija ja pudrukeetja pidi olema.

Huwi ühiskondliste ja poliitliste küsimuste wastu on Pärnamäel naiste seas suur, oleks aga inimesi, kes tööd organiseeriks, kes organiseeriks poliitõppust külas, kes organiseeriks tööd naiste seas.

Kes seda peaks organiseerima? Wolossowo raiooni noorteühingu komitee peab Pärnamäe noorterakukese tööle panema ja noorte poliitõpust organiseerima. Noored omakorda peavad organiseerima ka naistööd.

Kaliitino külanõukogu peab Pärnamäe punase nurga küsimuse tõsiselt käsile wõtma, ühtlasi peab Gurkowitsa KN Kooli nõutama eestlasest kooliõpetaja, kes ka Pärnamäe küla haridustöö eest hoolt wõiks kanda.

Lõpuks — waatamata olukorrale, millesse raiooni-organisatsioonid kui ka külanõukogu küla „unustanud“, leiame ühest hilisema aja (19. märtsi) „Edasist“ sõnumi, et Pärnamäe küla kehwikud ja keskmikud kollektiivi asutanud. Meile paistab, et nii külanõukogu kui ka raioon selles sündmuses tõepoolest wähe „süüdi“ on, et Pärnamäel kollektiiv on tekkinud kohapealsete talupoegade oma algatusel. Raioonil kui ka külanõukogul tuleb nüüd hooliga selle järele walwata, et Pärnamäe kulak Kukk oma sabarakkudega kollektiivi wastu oma kulaklisi sepitsusi ei hakkaks ajama.

Pärnamäe naistel tuleb aga agarasti kollektiivi tööst osa wõtta. Kollektiiv on terve töötawa talurahwa elu parandaja, seda wõtku südamesse ka Pärnamäe naised. Ühtlasi peab kollektiiv ka juba warakult lasteplatsi eest hoolitsema, et naistel käed lahti jääks kollektiivi tööks ja enesearendamiseks. Siis saawad ka Pärnamäe naised täie jõuga osa wõtta uue küla ehitamisest, kus poleks enam „Saksaküla“ ja „Täiküla“, nagu praegusel Pärnamäel, waid kus tõuseks uus, sotsialistline Pärnamäe.

Möödasõitja.

Naistöölised, aktiivselt tööle

Dubnitsa külas on ka naisdelegaadid olemas, kuid . . . ainult paberil. Nende seas mingit poliitilist tööd ei tehta. Tagajärg on see, et naiseltsilised on ühiskondlisest tegewusest kõrwale jäänud: ühtegi naiseltsilist ei ole külanõukogus jne. Mida see näitab? Aga seda, et kohalikad juhtiwad tegelased naiste seas siamaani tööd ei ole teinud ja lohakad on olnud. Niisugune seisukord tuleb wiibimata kaotada.

8. märtsil oli naiste koosolek, mis kaunis aktiivselt läbi läks. Koosolekul wõeti ühelhäälel wastu järgmine resolutsioon:

Ära kuulates seltsiliste aruandeid 8. märtsi — rahwuswahelisest naisfepäewa tähtsusest, rahwuswaheliste töötawate talunaisterahwaste ja naistööliste raskustest, majanduslistest tingimistest kapitalistlikes riikides, sõjalisest ettewalmistusest NSW Liidu wastu, NSW Liidu kiirest rahwamajanduse kaswust tööstuses kui ka põllumajanduses, suurest talupoegade woolust kollektiivmajapidamistesse keswikute ja keskmikkude näol, naistööliste ja talunaiste tähtsusest nõukogude ülesehitustööst osawõtmisest ja põllumajanduse üldkollektiwiseerimise wajadusest, — tunnistame meie, Dubnikowa talunaised ja naisdelegaadid täielikult ja terwelt nõukogude walitsuse ja kommunistlise partei poliitika õigeks üldse ja põllumajanduse kollektiwiseerimise alal eriti. Ühtlasi kuulutame ühelhäälel, et Dubnikowa eesti külas tuleb üldkollektiwiseerimine läbi wiia. Kutsume endile järgnema Domkino eesti külanõukogus olewaid talunaisi sotsialistlise wõistluse alusel likwideerida 100 prots. kirjaoskamatus teiseks enam-

liseks külwiks. Organiseerida kewadiseks külwiks lastesõim ja ühissõõgimaja, et wabastada talunaist kodustest talistustest, ja et ta wõiks waba aega leida nõukogu ümberehituse tööks.

Elagu rahwuswaheline naistepäew ja proletaarne rewolutsioon kogu ilmas!

Elagu ÜK(e)P, kui üleilmse proletarlaadi awangard!

Naiswõitleja.

Naised wabrikutes, kui paremad lööktöölased

Pragusel silmapilgul, kus meil keeb sotsialistline ülesehitustöö, kus meil tehased iga päewaga laienewad ja uued künned ja sajad tehased käima lastakse, põrkame me teatud raskustega kokku, mille kõrwaldamisele me juba aegsasti erilist tähelpanu peame pöörama.

Üks niisugustest raskustest on nimelt tööjõu, eriti aga kwalifitseeritud meestööjõu puudus. Kuid selle küsimuse lahendamisele ongi ametiühisused ja teised ühiskondlised organisatsioonid juba tõsiselt asunud.

Näiteks „Punase Treugolniku“ tehnilises osakonnas, terve rea tööde peal, nagu akumolaatorpaakide, raadio-kastide walmistamisel, kummi treimise osakonnas, katlate auru järelwaatamisel, reguleerimisel jne, kus wõrdlemisi täpne ja wastutaw töö, töötasid siamaani ainult kwalifitseeritud meestöölised. Nüüd aga on nende tööde peale enamasti naistöölised pandud. Ja tegelik töö on näidanud, et naised seda tööd palju hoolsamini ja produktiivsemalt teewad. Sellele tööle asudes moodastasid naised otsekohe löökrühmad ja seadsid omale ülesandeks tööstusplaani 100 prots. wõrd täita, saaduste omahinda alandada, eriti aga praaki wähendada, mis mõne töö peal kohutawalt kõrge — 40—50 prots. oli. Ja sellest ülesandest on naised juba lühikese aja kestel, mõne kuuga, suure osa täitnud.

Ennem tuli tihti ette ka omawolilisi töölt ärajäämisi, purjus peaga meeste tööletulekut jne, mille tõttu ka halwa töö protsent kohutawalt suur oli. Nüüd seda aga enam ei ole.

See näitab, et naistöölised, keda mõni aeg tagasi abitööjõuna kasutati, nüüd sotsialistlise ehitustöö eesrinnas sammuwad. **Mk.**

Arsti westlus

On naisterahwas alati suuteline raskejalgseks jääma

Kas wõib iga sugulise kooselamise järele terve meeste- ja naisterahwa wahel wiimane raskejalgseks jääda? Kas on naisterahwas suuteline igakord raskejalgseks jääma?

Need küsimused on juba kauemat aega päewakorras seisnud, kuid teadus ei ole siamaani weel midagi kindlat leidnud.

Teadusel ei olnud võimalust seda küsimust ligemalt uurida. Ilmasõja ajal aga püüti seda küsimust eriti uurimise alla võtta. Nimelt püüti järele uurida nende naisterahwaste raskejalgseks jäämise suudet, kelle mehed ainult mõneks päewaks sõjawäljalt koju olid tulnud. Need uurimised näitasid, et **naisterahwas on suuteline igal ajal raskejalgseks jääma.**

Seda küsimust uuris saksa arst Knaus, tarvitades sellejuures naisterahwaste kui ka koduloomade uurimise andmeid.

Raskejalgseks jäämine oleneb teatud olukorrast. Eestkätt peab naisterahwal munasarjas küps rakuke olema. Knaus oma uurimiste tagajärjel tuli otsusele, et rakukese walmimine sünnib iga nelja nädala jooksul üks kord, ja see on 14—16 päewal peale kuupuhastust.

Kui kaua on rakuke suuteline elu alguse andmiseks. Selle küsimuse kallal on paljud teadusemehed töötanud. Uurimised, mis rakukeste kallal on tehtud, mida naisterahwaste suguorganide opereerimisel saadud, näitawad, et rakukesed, mis 16 päewa peale kuupuhastust on saadud, kannawad juba suremise märkisid. Siit võib oletada, ja kaunis kindlasti, et naisterahwas 18 päewa pärast peale kuupuhastuse enam suuteline ei ole raskejalgseks jääma.

Weel üks tähtis küsimus. Kui kaua on suuteline meesterahwa seemnerakuke sugutama, kui ta naisterahwa suguorganidesse satub?

Teadusemehed tõendawad, et meesterahwa seemnerakuke kaua liikumise suuteline on, kuid sugutamiswõime juba 48 tunni järele, kooselamise ajast arwates, ära kaotab. Need andmed ei ole muidugi weel mitte päris kindlad, nad kõiguwad teatud ajas. Knaus teeb järgmised kokkuwõtted: Terwe naisterahwas, korraliku kuupuhastuse ajaga, ei ole igakord suuteline raskeks jääma. Kõige wastuwõtlikum raskejalgsuseks on naisterahwas 11—17 päewa peale kuupuhastuse, neist wõiks weel välja eraldada 14 ja 16 päew.

Wanadus ja esimene sünnitus

Wiini professor tõendab, ette tuues hulk statistilisi andmeid, et kõige suurem arw esimeste sünnitajate hulgas on muutunud 24 a. 26 a-ni, 26—30 a. arw on tõusnud 26 kuni 32 prots., ja peale 30 a. arw on tõusnud kahekordseks.

Sarnase muutuse tagajärjed on muidugi kurwad nii sünnitajatele kui ka lastele. Sünnituse raskused jõuawad sagedasti elukardetawuseni, ja jätwad sagedasti õige rasked tagajärjed. Palju on ka sarnaseid juhtumisi, kus emadel piim puudub ja last tuleb kunstlikult sööta, mis mitte loomulik ei ole. Professor Moll arwab, et naisterahwastele on tarwis selgeks teha, et neil kergem on nooremas eas sünnitada ja et ka lapsed selle tagajärjel tugewamad ja terwemad saawad olema.

Raskejalgsuseaegne suguline kooselamine

Selle kohta kirjutab saksa arst Bai, et naisterahwas, kes terwe organismiga, võib raskejalgsuse ajal kuni kuue kuuni korralikult mehega koos elada, 6—8 kuuni tuleb seda harwendada, kuna 9 kuul tuleb sellest täitsa loobuda. Peale sünnitust võib sellega alata 4—6 nädala pärast. Naisterahwas, kes oma organismi abortidega ära on rikkunud, peab raskejalgsuse algusest peale kuni selle lõpuni sugulisest kooselamisest loobuma.

Wastutaw: Toimetuse-kolleegium. Väljaandja: «Külwaja» kirjastus (изд. «Кюльвая»).

Ленинградский Областлит № 5277. — Тираж 2000. — Тип. «Кюльвая», ул. Дзержинского 49
Зак. 1362.